

vůbec kancelářským úředníkem, který přece jen nepředstavuje advokáta sama.

Z výkladu výše uvedeného přicházíme k tomu názoru, že strana může ve všech případech uvedených v odst. 2. § 27 c. ř. s. (na př. §§ 115, 204 II., 276, 289, 328, 352, 375 II., 388 a j.) zřídit si pro řízení nebo k provedení toho kterého úkonu i obecného zmocněnce, nemůže-li sama jednat se zúčastniti nebo sama ten který úkon provést. Může tedy zřídit si obecného zmocněnce i pro I. rok před sborovými soudy I. stolice ve sporech advokátských a rovněž i ve sporech před okresními soudy vůbec, ježto § 29, I. ničeho nemění na ustanovení odst. 2. § 27 a je výjimkou z ustanovení § 26 pouze tehdy, nejde-li o případy uvedené v odst. 2. § 27, kde obecný zmocněnec zákonem není vyloučen. Kdyby byla zachovávána praxe nejvyššího soudu, bylo by ustanovení o jednání před okresními soudy přísnější, než ustanovení o jednání před soudy sborovými. To zákonodárce neměl na mysli, jak také vyplývá z jiných ustanovení o řízení před okresními soudy (§§ 431 a násl.), zvláště též z ustanovení § 520 c. ř. s., kde zákon dovoluje straně, nezastoupené advokátem, aby stížnost podala ústně do protokolu.

Plná moc vystavená obecnému zmocněnci řídí se ustanovením § 33, II. a úkony jím provedené ustanovením § 34. Může tedy obecný zmocněnec uzavřít za stranu při prvním roku i smír, má-li od strany za tím účelem vystavenou plnou moc, a nemůže být použito předpisu § 185, tím méně ustanovení § 133, III. c. ř. s. Při tom nelze činiti rozdíl, jde-li o žalovaného nebo žalobce, neboť zákon tyto rozdíly v odst. 2. § 27 také nečiní.

Doufejme, že pochybnosti tyto budou odstraněny novým c. ř. s. i kdyby bylo opět přijato ustanovení odst. 1. věty druhé § 29 c. ř. s. do § 27 osnovy, a to vzhledem k ustanovení § 25, II. osnovy, kde se praví, že povinnosti býti zastoupen advokátem není v ú b e c při I. roku, ač mluví se v tomto paragrafu o sporech advokátských. Přece by se doporučovalo, aby bylo v osnově v odst. 2 § 25 za větu prvou dodáno, že v těchto případech jsou strany oprávněny dáti se zastupovati též zmocněncem, neadvokátem.

JUDr. Stanislav Jurášek.

Zásada výlučnosti ve vydávacím právu a přípustnost změny kvalifikace. *)

Vláda USA. byla podle smlouvy mezi ČSR. a Spojenými státy severoamerickými z 2. července 1925 o vzájemném vydávání zločinců (č. 48 Sb. z. a n. 1926) požádána o v y d á n í X. ke stíhání

*) Srov. Glos, Z mezinárodního práva trestního, Právník 1911, str. 580 násl.; Kronberger, Zásada výlučnosti v čsl. právu vydávacím, Právník 1932, str. 622 násl.; Kronberger, Přípravná osnova vzorné smlouvy o vydávání zločinců, Věstník spol. pro právo trest., X—1934, str. 17.

pro zločin podvodu, in eventum zločin zpronevěry; zároveň bylo zakročeno u vlády německé podle čl. 13 smlouvy mezi ČSR. a říší Německou z 8. května 1922 o vydávání zločinců a jiné právní pomoci ve věcech trest. (č. 230 Sb. z. a n. 1923) o povolení p r ů v o z u X. ke stíhání pro zločin podvodu, in eventum zločin zpronevěry.

Extradiční žádost byla doložena netoliko zatykačem, nýbrž i dalšími důkazními prostředky a doklady podle článku XI., odst. 5. cit. sml. s USA. (totiž trestním oznámením, svědeckými protokoly, výtahy z kont atd.), neboť anglo-americké vydávací právo — na rozdíl od extradičního práva států kontinentálních — se nespokojuje pouhým zatykačem, obsahujícím vylíčení trestného činu. Byl tedy s k u t k o v ý d ě j trestného činu obsažen v extradičních dokladech co nejzevrubněji.

K vyžádání došlo v raném stadiu přípravného řízení, kdy nebyla skutková podstata trestného činu ještě právnicky přesně vymezena, ale vykazovala znaky podvodu, event. zpronevěry. Tomu byl extradiční (průvozní) návrh přizpůsoben a bylo žádáno o vydání (průvoz) X. »ke stíhání pro zločin podvodu, in eventum zločin zpronevěry«. Podotknouti třeba, že i zločin podvodu i zločin zpronevěry jsou delikty extradičními (čl. II., čís. 20, 11, 12 a čís. 15 extr. sml. s USA.), resp. průvozními čl. 3., 13., odst. 2. extr. smlouvy s Německem).

Podle v y d á v a c í h o d e k r e t u státního departementu ve Washingtonu povoleno bylo vydání v souhlase s extradiční smlouvou a v souhlase s čl. extradiční žádostí, tudíž ke stíhání X. pro zločin podvodu, in eventum pro zločin zpronevěry.

Podle p r ů v o z n í h o d e k r e t u německého zahraničního úřadu v Berlíně povolila vláda německá průvoz ke stíhání X. pro zločin podvodu (zpronevěry).

Po provedeném vydání a průvozu, po výsledku obviněného a podle výsledků dalšího trestního řízení jevila se našim úřadům veřejné obžaloby i soudům (vrchnímu soudu, rozhodujícímu o námitkách proti obžalovacímu spisu i nalézacímu senátu) kvalifikace zločinu p o d v o d u přílehavější a proto byl X. obžalován pro zločin podvodu a také prvostupňový odsuzující rozsudek zněl na zločin podvodu.

Obžalovaný však namítal, že obvodní soudce USA. pro okres kanálského pásma v C., jenž vedl řízení o vydání, posuzoval skutkový děj, vylíčený v extradičních dokladech jako z p r o n e v ě r u podle amerického práva, k vydání že došlo jen pro zpronevěru (embezzlement), a že tedy stíhání jeho pro zločin podvodu je v ČSR. vyloučeno z důvodu čl. IV. extradiční smlouvy s USA.

Je jisto, že X., jako osoba vydaná z ciziny, je chráněn zásadou výlučnosti (speciality) podle čl. IV. extr. sml. s USA., resp. podle čl. 12., 13., odst. 2. extr. sml. s Německem (§ 41 tr. z., rozh. č. 2095 víd. sb.) a že v ČSR. »nesmí býti souzen pro j i n ý trestný čin před vydáním spáchaný, než pro který bylo povoleno vydání«. (No person shall be tried for any crime or offense committed before

his extradition other than that for which he was surrendered.)

Nepřípustnost stíhání pro zločin podvodu, porušení zásady výlučnosti i nepřípustnost změny právní kvalifikace uplatňoval obžalovaný ve zmateční stížnosti, kterou však nejvyšší soud v Brně zamítl mezi jiným z těchto důvodů:

»S hlediska důvodu zmatečnosti podle č. 9 b) § 281 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost dále, že porušen neb nesprávně použit byl zákon v § 41 tr. z. se zřetelem ke smlouvě mezi vládou republiky Československé a vládou Spojených států severoamerických ze dne 2. července 1925 (Sb. z. a n. č. 48/26).

Zmateční stížnost dovolává se zásady výlučnosti vytčené citovanou smlouvou ve článku IV.

V první řadě snaží se zmateční stížnost, připouštějíc, že podle článku XIII. bylo jak anglické, tak i české znění smlouvy prohlášeno za autentické, dokázati, že české znění odchyluje se svým překladem od anglického znění, a to v podstatě tím, že míní, že slovo »crime« v anglickém textu je nesprávně přeloženo slovy »trestný čin«, ač správně mělo by býti přeloženo slovem »zločin«. Z toho pak snaží se zmateční stížnost dovoditi, že »překvalifikování« činu je podle smlouvy vyloučeno.

Tato námitka zmateční stížnosti neobstojí. Čl. XIII. cit. smlouvy stanoví výslovně, že obojí znění smlouvy, tedy české i anglické, je stejně autentickým. Nelze tedy českému textu vytýkati nesprávný překlad anglického textu. Avšak i ve věci samé je překlad stěžovatelem na doklad jeho tvrzení uváděný neúplný tím, že vynechává další anglické slovo, připojené spojkou »or«, totiž »or offense« čili česky »nebo přečin«, takže tato slova v celku jsou naprosto správně vystižena českým »trestný čin«, nebo na jiných místech opětovně »trestné činy«.

Pokud zmateční stížnost vytýká, že obžalovaný nemůže býti odsouzen pro zločin podvodu, poněvadž pro tento zločin nebyl vydán, není provedena podle zákona, poněvadž nevychází ze skutkového zjištění, učiněného na základě výnosu ministerstva spravedlnosti z 26. října 1932, číslo 47.279/32, že vydání bylo povoleno dekretem státního departementu ve Washingtonu z 29. září 1932 pro zločin podvodu podle §§ 197 a 203 tr. z., in eventum pro zločin zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. z., uvedený v zatýkacím rozkazu krajského soudu v Moravské Ostravě. Ani výtku, že překvalifikování činu, pro něžž byl obžalovaný vydán, je smlouvou vyloučeno, neobstojí. Z á k a z p ř e k v a l i f i k o v á n í č i n u n e d á s e d o v o d i t i z e z n ě n í p ř e d m ě t n é s m l o u v y. Článek I. smlouvy zaručuje vzájemně vydání osob, jež budou obviněny neb odsouzeny z trestných činů »crimes or offenses«, vypočtených v čl. II. smlouvy. I kdyby měl býti správným názor stěžovatelův, totiž, že smlouvou je překvalifikace činu zakázána, pak bylo nutno, aby změna kvalifikace, a to ta, že čin není více deliktem smluvním, byla vyloučena výslovným ustanovením smlouvy. Takového ustanovení smlouva nemá, naopak podává se z poslední věty čl. I. smlouvy, která žádá

pouze, aby ospravedlněno bylo zatčení a dodání osoby, o jejíž vydání se žádá, k soudu, že stačí pouhé důvodné podezření z některého činu, v čl. II. uvedeného, že rozhodným jest »čin« a nikoliv právní kvalifikace podle zákonů toho kterého smluvního státu.

Aby tento tak zvaný princip speciality mohl býti smluvními stranami dodržen, jest mimo jiné zapotřebí, aby soud za vydání žádající vylíčil rozhodné okolnosti, a to též pro užití podle práva cizozemského, aby čin mohl býti vzhledem ke smlouvě subsumován, aby tato subsumpce pro stát vydávající nestala se pochybnou, aneb aby nevznikly pochybnosti o tom, nejedná-li se o trestný čin politický, pro jehož spáchání nelze podle čl. III. smlouvy souzeného případu se týkající dožadovati se vydání. Těmto požadavkům bylo vyhověno instruovanou žádostí o vydání stěžovatele.

Poukazují-li stěžovatelé na úmysl smluvních stran vydávati pouze pro zločin a dovozují-li to z č. 22, čl. II. smlouvy, dopouštějí se omylu, přehlížejíce, že v tomto ustanovení smlouvy se vůbec nemluví ani o zločinu ani o přečinu, nýbrž jediné uvádí se čin pachatele obdobný přestupku podle § 8 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4/1931 Sb. z. a n. na ochranu osob oprávněných požadovati výživu, výchovu neb zaopatření. Může tedy nastati vydání podle smlouvy i pro čin podle zákona československého kvalifikovaný jako přestupek.

Stěžovatelé dovolávajíce se porušení zásady výlučnosti vycházejí zřejmě z mylného názoru, že soudce Spojených států severoamerických rozhodl o vydání obžalovaného, že tedy jest jediné rozhodným soudcův nálezh vydání se týkající. Stačilo by poukázati na znění smlouvy ze dne 2. července 1925 o vzájemném vydávání zločinců, podle níž, a to podle čl. I. nevydávají vyžadované zločince neb provinilce soudy, nýbrž vláda dožádaného státu. Zdá se však účelným k vyvrácení názoru stěžovatelů uvést, že podle práva amerického provádí se ve Spojených státech severoamerických kontradiktorní řízení vydávací, kde se důkazy, k žádosti o vydání připojené, zkoumají. Že toto řízení bylo provedeno i v případě souzeném, je nesporné, a jest doloženo spisy založenými pod č. ř. 557, jež v překladu byly u hlavního přelíčení čteny. Toto kontradiktorní řízení bylo provedeno na podkladě dokladů připojených k žádosti o vydání, a přišlo tudíž při něm na přetřes, jaký byl spáchán trestný čin. Distriktním soudem Spojených států pro Canal Zone v C. byl čin podřaděn ustanovení trestních předpisů v místě zatčení stěžovatele platných a zjištěno, že důkaz o vzneseném obvinění postačující, aby ospravedlnil zatčení a dodání soudu (čl. I. smlouvy), byl proveden. Zjednal tudíž tento nálezh distriktního soudu pouze podklad pro rozhodnutí vlády Spojených států severoamerických, že stěžovatel bude vydán, a to podle čl. I. smlouvy pro trestný čin vypočtený v čl. II. Již z toho důvodu bylo by nerozhodné, kterému z trestných činů v čl. II. smlouvy americký soud čin stěžovatelův podřadil.

Zásada speciality (výlučnosti), jejíž porušení se stěžovatelé dovolávají, jak již výše bylo uvedeno, porušena nebyla. Základem právního postavení extradovaného, jenž jest pouze objektem v extradičním řízení, jest totožnost činu, pro který bylo vydání povoleno, s činem, pro který byl vynesen rozsudek. Totožnost činu neznamená, jak má mylně za to stěžovatel, totožnost kvalifikace (rozh. čís. 3097, 2776, rak. sb.) a není porušena zásada výlučnosti, pakli čin, pro nějž za vydání pachatele bylo žádáno, a pro nějž byl odsouzen, jest ve smlouvě uveden, byť i pod jiným pojmenováním neb označením jako trestný čin extradiční. Odsouzení za změněné kvalifikace činu jest jen tehdy vyloučeno, pakli je smlouva výslovně vylučuje. Nelze ovšem přehlédnouti, že zákaz překvalifikace by mohl býti vysloven v konkrétním případě ve vydávacím dekretu samém. Že by však omezení takové v originálu vydávacího dekretu bylo obsaženo, zmateční stížnost netvrdí.«

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně z 9. října 1934, č. j. Zm II. 130/34/16. Kronberger.

Provozování kinematografické licence jinou osobou než majitelem licence. — 1. Platnost smlouvy o provozování kinematografické licence jinou osobou než majitelem licence jest podmíněna tím, že bude pravoplatným rozhodnutím příslušného správního úřadu schválena nebo vzata na vědomí. Stalo-li se tak, jest i pro soudy závazně rozhodnuto, že se smlouva nepříčí zákazu propachtování podle § 9 nařízení ministerstva vnitra v dohodě s ministerstvem pro veřejné práce z 18. září 1912, č. 191 ř. zák. Soudy nejsou zejména oprávněny odepíratí smlouvě soukromoprávní účinnost z důvodu, že podle obsahu smlouvy jde v pravdě o zakázané propachtování licence. — 2. Pro právní poměr mezi smluvníky jest rozhodným skutečný, pravý obsah smlouvy, i kdyby byl podle názoru soudu s hlediska zákazu § 9 nařízení závadný. — 3. Zodpovědnost ze smluv ujednaných pro provoz řídí se předpisy občanského práva. Bude záležeti na tom, kdo a v jaké vlastnosti smlouvu pro provoz ujednal, a zda druhému smluvníkovi byl anebo při patřičné pozornosti znám býti mohl poměr provozovatele k majiteli licence. Po této stránce zápis do licenčního katastru není o sobě rozhodujícím, může však podle okolností případu býti spolupřihodujícím. — 4. Otázku, kdo ručí za vady zařízení kinematografu, zda majitel, či provozovatel licence, a pokud ručí majitel místností a zařízení za jejich vady, jest řešiti podle okolností případu podle ustanovení občanského práva o náhradě škody.

Důvody. Ježto v rozhodnutích nejvyššího soudu byly v oboru práva provozu kinematografů posuzovány a řešeny některé